

Anonimizuota versija

Vertimas

C-78/22-1

Byla C-78/22

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2022 m. vasario 7 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Vrchní soud v Praze (Čekijos Respublika)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2022 m. sausio 24 d.

Apeliantė:

ALD Automotive s.r.o.

Kita apeliacinio proceso šalis (atsakovė pirmosios instancijos teismo procedūroje):

DY, skolininkės *GEDEM-STAV a.s.* bankroto administratorė

VRCHNÍ SOUD V PRAZE

(Prahos aukštasis teismas, Čekijos Respublika)

<...> Čekijos Respublika

<...>

[nacionalinės teisės procesiniai klausimai]

Pagrindinės bylos šalys

Ieškovė:

ALD Automotive s.r.o., <...>,
kurios buveinė <...> Praha 10,
Čekijos Respublika

<...>

Atsakovė:

DY, <...>,
kurios buveinė <...> Nový Jičynas,
Čekijos Respublika
<...>
<...>
skolininkės GEDEM-STAV a.s. bankroto
administratorė <...>,
kurios buveinė <...> Pardubice,
Čekijos Respublika

Pagrindinės bylos dalykas ir bylos faktinės aplinkybės

- 1 Ieškovė sudarė su bendrove GEDEM-STAV a.s. (toliau – skolininkė) materialiojo kilnojamojo turto nuomos sutartis (toliau – 1–5 sutartys) <...>, kurių sudedamoji dalis buvo, be kita ko, ieškovės *Všeobecné smluvní podmínky operativního leasingu* (veiklos nuomos sutarties bendrosios sąlygos) (toliau – SBS).
- 2 Pagal SBS 4.1.4 straipsnį ieškovė turėjo išrašyti skolininkei atskiras pagal 1–5 sutartis vykdytinus mokėjimus detalizuojančias sąskaitas faktūras, o pagal SBS 4.1.1 straipsnį skolininkė privalėjo per nustatytą terminą atlikti visus nustatyto dydžio mokėjimus.
- 3 Ieškovė išrašė skolininkei šias sąskaitas faktūras, kuriose detalizuojami nuompinigiai pagal 1–5 sutartis:
 - [1] 2016 m. balandžio 27 d. sąskaitą faktūrą Nr. 005–09316/16, kurios suma – 1 762,60 CZK – yra mokėtina 2016 m. gegužės 14 d., apimančią nuompinigius pagal 4 sutartį, nuo 2016 m. balandžio 27 d. iki šio kalendorinio mėnesio pabaigos,
 - [2] 2016 m. balandžio 27 d. sąskaitą faktūrą Nr. 005–09317/16, kurios suma – 1 762,60 CZK – yra mokėtina 2016 m. gegužės 14 d., apimančią nuompinigius pagal 5 sutartį, nuo 2016 m. balandžio 27 d. iki šio kalendorinio mėnesio pabaigos,
 - [3] 2016 m. gegužės 2 d. sąskaitą faktūrą Nr. 005–09400/16, kurios suma – 5 361,50 CZK – yra mokėtina 2016 m. gegužės 19 d., apimančią nuompinigius pagal 1 sutartį, nuo 2016 m. gegužės 2 d. iki šio kalendorinio mėnesio pabaigos,
 - [4] 2016 m. gegužės 2 d. sąskaitą faktūrą Nr. 005–09401/16, kurios suma – 5 361,50 CZK – yra mokėtina 2016 m. gegužės 19 d., apimančią nuompinigius pagal 2 sutartį, nuo 2016 m. gegužės 2 d. iki šio kalendorinio mėnesio pabaigos,
 - [5] 2016 m. gegužės 2 d. sąskaitą faktūrą Nr. 005–09402/16, kurios suma – 5 361,50 CZK – yra mokėtina 2016 m. gegužės 19 d., apimančią nuompinigius pagal 3 sutartį, nuo 2016 m. gegužės 2 d. iki šio kalendorinio mėnesio pabaigos,

[6] 2016 m. gegužės 1 d. sąskaitą faktūrą Nr. 005–10178/16, kurios suma – 26 426,60 CZK – yra mokėtina 2016 m. gegužės 18 d., apimančią nuompinigius pagal 4 ir 5 sutartis, už 2016 m. gegužę,

[7] 2016 m. birželio 1 d. sąskaitą faktūrą Nr. 005–12822/16, kurios suma – 42 943,40 CZK – yra mokėtina 2016 m. birželio 18 d., apimančią nuompinigius pagal 1–5 sutartis, už 2016 m. birželį,

[8] 2016 m. liepos 1 d. sąskaitą faktūrą Nr. 005–15548/16, kurios suma – 42 943,40 CZK – yra mokėtina 2016 m. liepos 27 d., apimančią nuompinigius pagal 1–5 sutartis, už 2016 m. liepą,

[9] 2016 m. rugpjūčio 1 d. sąskaitą faktūrą Nr. 005–18257/16, kurios suma – 42 943,40 CZK – yra mokėtina 2016 m. rugpjūčio 18 d., apimančią nuompinigius pagal 1–5 sutartis, už 2016 m. rugpjūtį,

[10] 2016 m. rugsėjo 1 d. sąskaitą faktūrą Nr. 005–21034/16, kurios suma – 31 932,20 CZK – yra mokėtina 2016 m. rugsėjo 19 d., apimančią nuompinigius pagal 1, 4 ir 5 sutartis, už 2016 m. rugsėjį

(toliau – sąskaitos faktūros). Skolininkė sąskaitose faktūrose nurodytų sumų nesumokėjo.

- 4 Dėl kreditoriaus *Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích* (Hradec Králové apygardos teismas – Pardubičių skyrius, Čekijos Respublika) (toliau – bankroto bylų teismas) pateikto prašymo paskelbti skolininkės bankrotą 2016 m. liepos 27 d. skolininkei buvo iškelta bankroto byla, kurioje 2017 m. balandžio 12 d. nutartimi bankroto bylų teismas <...> nustatė, kad skolininkė yra nemoki, paskelbė, kad jos turtui taikoma bankroto procedūra ir paskyrė atsakovę bankroto administratore (toliau – administratore).
- 5 Ieškovė pateikė skolinio reikalavimo pareiškimą <...> (toliau – pareiškimas), kuriame nurodė, be kita ko, iš sutarčių kylantį <...> 249 036,42 CZK dalinį skolinį reikalavimą (toliau – „1 skolinis reikalavimas“). 1 skolinis reikalavimas apima pagrindinę 206 799,13 CZK nesumokėtų nuompinigių sumą, įstatymų nustatytą 12 237,29 CZK delspinigių sumą ir 30 000 CZK išieškojimo išlaidų sumą, t. y. 1 200 CZK už kiekvieną pavėluotą atskirą dalinį nuompinigių, mokėtinų pagal 1–5 sutartis, mokėjimą (iš viso 25 mokėjimai), nustatytą pagal *nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích* (Vyriausybės potvarkis Nr. 351/2013 dėl delspinigių ir išlaidų, susijusių su mokėtinų sumų išieškojimu, likvidatoriaus, valdytojo ir teismo paskirto juridinio asmens organo atlyginimo dydžio nustatymo ir dėl kai kurių su *Obchodní věstník* (komercinių skelbimų biuletenis), fizinių ir juridinių asmenų, patikos fondų bei tikrųjų

savininkų apskaitos viešaisiais registrais susijusių klausimų) (toliau – potvarkis), 3 straipsnį.

- 6 Per papildomą 2017 m. spalio 30 d. bankroto bylų teismo posėdį dėl skolinių reikalavimų patikrinimo atsakovė iš esmės ir iki 30 000 CZK sumos užginčijo, be kita ko, 1 skolinį reikalavimą, ir nurodė, kad mokėtinos nuompinigių sumos išieškojimo išlaidas galima būtų pripažinti tik tada, jei jos būtų priteistos įsiteisėjusiu sprendimu.
- 7 Ieškovė per nustatytą terminą pateikė prieštaravimą bankroto bylų teismui ir pareikalavo pripažinti jos skolinius reikalavimus, kurie buvo užginčyti, įskaitant užginčytą 1 skolinio reikalavimo dalį, motyvuodama tuo, kad teisė į išlaidų kompensavimą pagal potvarkio 3 straipsnį atsiranda, kai skolininkas pradeda vėluoti atlikti mokėjimus, ir šią savo nuomonę pagrindė *zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník* (Civilinio kodekso įstatymas Nr. 89/2012) (toliau – Čekijos Respublikos CK) 513 straipsniu ir 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius (toliau – direktyva). <...> [kita informacija apie bankroto procedūrą].
- 8 2018 m. gegužės 28 d. sprendimu bankroto bylų teismas <...> dėl 1 skolinio reikalavimo, viena vertus, nusprendė, kad pagrįstos yra 6 000 CZK mokėtinos sumos išieškojimo išlaidos (sprendimo rezoliucinės dalies 1 punktas), kita vertus, likusią prieštaravimo dalį, kurioje reikalauta pripažinti 1 skolinį reikalavimą, kiek jis susijęs su 24 000 CZK mokėtinos sumos išieškojimo išlaidomis, atmetė (sprendimo rezoliucinės dalies 2 punktas). Sprendimo motyvuose bankroto bylų teismas nurodė (paprastai variant), kad reikalavimo kompensuoti išlaidas teisė pagal potvarkio 3 straipsnį atsiranda, jeigu kreditorius atlieka skolininko atžvilgiu bet kuriuos veiksmus, kuriais siekiama išieškoti mokėtiną sumą; nagrinėjamoje byloje tokiu veiksmu galima pripažinti (tik) skolinių reikalavimų pareiškimą. Bankroto bylų teismas pažymėjo, kad sąvoka „kiekviena išieškoma mokėtina suma“ pagal potvarkio 3 straipsnį turėtų būti suprantama kaip savarankišką teisinį pagrindą turinti mokėtina suma. Atsižvelgiant į tai, kad ieškovė pareiškė reikalavimus dėl penkių sutarčių, jai turėjo būti priteista kiekvienos mokėtinos sumos išieškojimo išlaidų kompensacija, t. y. 5 x 1200 CZK, arba 6 000 CZK, o likusi su šiuo reikalavimu susijusio ieškovės prieštaravimo dalis turėjo būti atmesta.
- 9 Ieškovė per nustatytą terminą apskundė šio sprendimo rezoliucinės dalies 2 punktą (ir 3 punktą, susijusį su bylinėjimosi išlaidomis) ir prašė *Vrchní soud v Praze* (Prahos aukštasis teismas) (toliau – apeliacinės instancijos teismas arba prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas) pakeisti sprendimą ir nustatyti, kad 1 skolinio reikalavimo pagrindinės sumos išieškojimo išlaidų ginčijamos dalies suma viršija sprendimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytą sumą (24 000 CZK), ir priteisti iš atsakovės ieškovės naudai bylinėjimosi išlaidas, arba panaikinti ginčijamą sprendimo dalį ir grąžinti bylą toliau nagrinėti pirmosios instancijos teismui. Paprastai variant, ieškovė, visų pirma, nurodė, kad:

[1] Vykdam 1–5 sutartis, sudarytas pagal Čekijos Respublikos civilinio kodekso 1723 straipsnį, ieškovė išrašė skolininkei atskiras sąskaitas faktūras, kuriose buvo detalizuoti atskiri mokėjimai pagal SBS 4.1.4 punktą, ir kurios turi būti laikomos reikalavimu sumokėti mokėtiną sumą arba priemone identifikuoti iš prievolinių santykių kylančią mokėtiną sumą ir nustatyti, koku būdu mokėtina suma turi būti sumokėta, kaip tai suprantama pagal *Nejvyšší soud* (Čekijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas) poziciją, išsakytą 2011 m. rugsėjo 19 d. sprendime Nr. 28 Cdo 4936/2010.

[2] Skolininkės pavėluoti mokėjimai yra susiję su išrašytais 25 konkrečiomis sąskaitomis faktūromis, kurios turi būti laikomos pagrindu reikalavimo teisei į pagal 1–5 sutartis mokėtinos nuompinigių sumos išieškojimo išlaidas atsirasti.

[3] Nacionaliniai teismai yra įpareigoti laikytis Sąjungos teisės, taigi, be kita ko, direktyvos 2 straipsnio 4 dalies ir 3 straipsnio 1 dalies, nuostatų.

- 10 2019 m. gruodžio 4 d. sprendimu <...> *Vrchní soud v Praze* (Prahos aukštasis teismas) – apeliacinės instancijos teismas – paliko galioti 2018 m. gegužės 28 d. *Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích* (Hradec Kralovė apygardos teismas – Pardubicių skyrius) sprendimo <...> rezoliucinės dalies 2 ir 3 punktus <...> ir nusprendė, kad nė viena šalis neturi teisės į apeliacinės procedūros išlaidų kompensavimą <...>. Savo sprendimo motyvuose prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas sutiko su sąvokos „kiekviena išieškoma mokėtina suma“ aiškinimu pagal potvarkio 3 straipsnį, kurį pirmosios instancijos teismas atliko konkrečių (t. y. 1–5) sutarčių atžvilgiu, ir nepalaikė ieškovės pozicijos, jog šią sąvoką reikia aiškinti atsižvelgiant į atskiras sąskaitas faktūras. Teismas nurodė, kad pirmosios instancijos teismo išvada atitinka direktyvos 2 straipsnio 4 dalį, ir sutapatino „mokėtinos sumos“ sąvoką su „gautinos sumos“ sąvoka, kuri šioje byloje yra vartojama taip, kad ieškovė įgyja skolininkės atžvilgiu reikalavimo teisę į penkias pagal 1–5 sutartis mokėtinas sumas, neatsižvelgiant į kas mėnesį išrašomose sąskaitose faktūrose detalizuojamas atitinkamas nuompinigių sumas.
- 11 <...> [informacija apie ieškovės *Ústavní soud* (Čekijos Respublikos Konstitucinis Teismas) pateikto konstitucinio skundo nagrinėjimą].
- 12 <...> [*Ústavní soud* (Konstitucinis Teismas) nustatė, kad *Vrchní soud v Praze* (Prahos aukštasis teismas), nepateikęs Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prašymo priimti prejudicinį sprendimą, pažeidė konstitucijoje įtvirtintą ieškovės teisę į teismą].

Teisės nuostatos, kuriomis remiamasi

Sąjungos teisės nuostatos

- 13 Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 267 straipsnį:

„Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso priimti prejudicinį sprendimą dėl:

a) sutarčių išaiškinimo;

b) Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų aktų galiojimo ir išaiškinimo.

<...>

Tokiam klausimui iškilus nagrinėjant bylą valstybės narės teisme, kurio sprendimas pagal nacionalinę teisę negali būti toliau apskundžiamas teismine tvarka, tas teismas dėl jo kreipiasi į Teismą“.

14 Direktyvos konstatuojamosios dalys 2, 3, 8, 9, 12, 18, 19 ir 22 suformuluotos taip:

„(2) Ekonominės veiklos vykdytojai vidaus rinkoje daugiausiai tiekia prekes ir teikia paslaugas kitiems ekonominės veiklos vykdytojams ir viešosios valdžios institucijoms atidėdami mokėjimą – tiekėjas suteikia savo klientui laiko apmokėti sąskaitą faktūrą (pagal šalių susitarimą, kaip nurodyta tiekėjo sąskaitoje faktūroje, arba kaip nustatyta teisės aktuose).

(3) Pagal ekonominės veiklos vykdytojų sudarytus komercinius sandorius ar jų su viešosios valdžios institucijomis sudarytus komercinius sandorius daug mokėjimų vykdomi vėliau, nei nustatyta sutartyje ar bendrosiose komercinėse sąlygose. Nors prekės jau būna pristatytos arba paslaugos suteiktos, daugeliu atvejų atitinkamos sąskaitos faktūros apmokamos daug vėliau nei nustatytas terminas. Toks pavėluotas mokėjimas turi neigiamą poveikį likvidumui ir apsunkina finansinį įmonių valdymą. Be to, daromas neigiamas poveikis įmonių konkurencingumui bei pelningumui, nes dėl pavėluoto mokėjimo kreditoriui gali tekti ieškoti išorinio finansavimo. Tokio neigiamo poveikio pavojus ypač didelis ekonominio nuosmukio laikais, kai finansavimo gavimas yra sudėtingesnis.

(8) Ši direktyva turėtų būti taikoma tik mokėjimams, kuriais atlyginama už komercinius sandorius. Šia direktyva neturėtų būti reglamentuojami sandoriai su vartotojais, su kitais mokėjimais susiję delspinigiai, pavyzdžiui, mokėjimai pagal čekių ir vekselių įstatymus arba mokėjimai, atlikti kompensuojant padarytą žalą, įskaitant išmokas, gaunamas iš draudimo bendrovių. Be to, valstybės narės turėtų turėti galimybę netaikyti šios direktyvos nuostatų skoloms, kurioms taikoma bankroto procedūra, įskaitant skolos restruktūrizavimo procedūrą.

(9) Ši direktyva turėtų reglamentuoti visus komercinius sandorius, neatsižvelgiant į tai, ar jie vykdomi tarp privačių ar valstybės įmonių, ar tarp įmonių ir viešosios valdžios institucijų, nes viešosios valdžios institucijos tvarko didelę dalį įmonėms skirtų mokėjimų. Todėl ji taip pat turėtų reglamentuoti visus komercinius sandorius tarp pagrindinių rangovų ir jų tiekėjų bei subrangovų.

(12) Pavėluotas mokėjimas yra sutarties pažeidimas, kuris daugumoje valstybių narių skolininkams yra finansiškai patrauklus dėl mažų arba iš viso netaikomų

delspinigių už pavėluotus mokėjimus normų ir (arba) lėtos žalos atlyginimo procedūros. Norint pakeisti šią tendenciją ir atgrasinti nuo pavėluoto mokėjimo, būtina atlikti lemiamą reikšmę turinčius pakeitimus siekiant įtvirtinti atsiskaitymo laiku kultūrą, pvz., nustatyti, kad teisės taikyti delspinigius atsisakymas visuomet būtų laikomas labai nesąžininga sutarties sąlyga arba praktika. Be to, tokie pokyčiai turėtų apimti konkrečių nuostatų dėl mokėjimo laikotarpių ir kreditorių patirtų išlaidų kompensavimo įvedimą, taip pat, *inter alia*, prezumpciją, jog teisės į išieškojimo išlaidų kompensavimą atsisakymas yra labai nesąžiningas.

(18) Remiantis sąskaitomis faktūromis pateikiami reikalavimai apmokėti, taigi sąskaitos faktūros yra svarbūs sandorių, susijusių su prekių tiekimu ir paslaugų teikimu, grandinės dokumentai, *inter alia*, nustatant mokėjimo terminus. Pagal šią direktyvą valstybės narės turėtų skatinti taikyti sistemas, pagal kurias užtikrinamas teisinis tikrumas, susijęs su tikslia data, kurią skolininkai gavo sąskaitas faktūras, taip pat ir elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo srityje, kurioje sąskaitų faktūrų gavimą būtų galima laikyti elektroniniu įrodymu, o sąskaitas faktūras iš dalies reglamentuoja 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvoje 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (12) esančios nuostatos dėl sąskaitų faktūrų.

(19) Norint atgrasinti nuo pavėluoto mokėjimo būtina, kad kreditoriams būtų tinkamai kompensuojamos pavėluoto mokėjimo išieškojimo išlaidos. Į išieškojimo išlaidas taip pat turėtų būti įtraukta dėl pavėluoto mokėjimo patirtų administracinių ir vidaus išlaidų kompensacija ir tokiems atvejams šioje direktyvoje turėtų būti nustatyta mažiausia suma, kuri gali būti išmokama kartu su delspinigiais už pavėluotą mokėjimą. Numatant nustatyto dydžio kompensaciją turėtų būti siekiama riboti su išieškojimu susijusias administracines ir vidaus išlaidas. Turėtų būti nustatytas išieškojimo išlaidų kompensavimas nedarant poveikio nacionalinėms nuostatomis, pagal kurias nacionalinis teismas gali priteisti kompensaciją kreditoriui už papildomą žalą, susijusią su skolininko pavėluotu mokėjimu.

(22) Pagal šią direktyvą neturėtų būti draudžiama atlikti mokėjimų dalimis arba pakopinių mokėjimų. Vis dėlto kiekvienas mokėjimas ar jo dalis turėtų būti atliekami laikantis sąlygų, dėl kurių susitarta, ir jiems turėtų būti taikomos šioje direktyvoje nustatytos pavėluoto mokėjimo taisyklės“.

15 Pagal direktyvos 1 straipsnį:

„1. Šios direktyvos tikslas – kovoti su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą ir taip didinti įmonių, visų pirma MVĮ, konkurencingumą.

2. Ši direktyva taikoma visiems mokėjimams, kuriais atlyginama už komercinius sandorius.

3. Valstybės narės gali netaikyti šios direktyvos nuostatų skoloms, kurioms taikoma prieš skolininką pradėta bankroto procedūra, įskaitant skolos restruktūrizavimo procedūrą“.

- 16 Direktyvos 2 straipsnio 1, 3, 4 ir 5 punktuose nurodytos šios direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

„1) komerciniai sandoriai – įmonių sandoriai arba įmonių ir viešosios valdžios institucijų sandoriai, kurių pagrindu už atlygį turi būti perduotos prekės arba suteiktos paslaugos;

3) įmonė – organizacija, išskyrus viešosios valdžios instituciją, vykdanči savo nepriklausomą ekonominę ar profesinę veiklą, net jeigu tą veiklą vykdo vienas asmuo;

4) pavėluotas mokėjimas – mokėjimas, neatliktas per sutartyje arba teisės aktuose numatytą mokėjimo laikotarpį, kai įvykdomi 3 straipsnio 1 dalyje arba 4 straipsnio 1 dalyje nustatyti reikalavimai;

5) delspinigiai už pavėluotą mokėjimą – teisės aktuose numatyti delspinigiai už pavėluotą mokėjimą arba delspinigiai, nustatyti įmonių susitarimu, kuriam taikomas 7 straipsnis;

<...>“

- 17 Pagal direktyvos 3 straipsnio 1 dalį:

„Valstybės narės užtikrina, kad įmonėms sudarant komercinius sandorius kreditorius turėtų teisę į delspinigius už pavėluotą mokėjimą nereikalaujant priminimo, kai įvykdomi šie reikalavimai:

a) kreditorius įvykdė savo sutartines ir teises pareigas; ir

b) kreditorius laiku negavo jam priklausančios sumos, išskyrus atvejį, kai skolininkas nėra atsakingas už vėlavimą“.

- 18 Pagal direktyvos 5 straipsnį:

„Šia direktyva nedaromas poveikis šalių galimybėms, atsižvelgiant į atitinkamas taikomų nacionalinės teisės aktų nuostatas, susitarti dėl mokėjimo grafikų, pagal kuriuos mokėjimai būtų atliekami dalimis. Tokiais atvejais, kai įmoka nesumokama sutartą dieną, šioje direktyvoje numatyti delspinigiai ir kompensacija skaičiuojami tik nuo laiku nesumokėtų sumų“.

- 19 Pagal direktyvos 6 straipsnio 1 ir 2 dalis:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad tokiu atveju, jei delspinigiai už pavėluotą mokėjimą, atliekamą pagal komercinį sandorį, tampa mokėtini pagal

3 arba 4 straipsnį, kreditorius turėtų teisę gauti iš skolininko ne mažesnę kaip nustatytą 40 EUR sumą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyta nustatyta suma būtų mokėtina nereikalaujant priminimo, kompensuojant kreditoriaus išieškojimo išlaidas“.

Čekijos Respublikos teisės nuostatos

- 20 Pagal Čekijos Respublikos civilinio kodekso 2 straipsnio 3 dalį:
„Teisės nuostatos aiškinimas ir taikymas neturi prieštarauti nusistovėjusiems moralės principams ir neturi lemti žiaurumo ar nesąžiningumo, kurie paniekina įprastus žmonių jausmus“.
- 21 Pagal Čekijos Respublikos civilinio kodekso 513 straipsnį:
„Palūkanos už atitinkamą mokėtiną sumą, delspinigiai ir šios mokėtinės sumos išieškojimo išlaidos yra papildomo pobūdžio“.
- 22 Pagal Čekijos Respublikos civilinio kodekso 1721 straipsnį:
„Pagal prievolę kreditorius turi teisę reikalauti, kad skolininkas įvykdytų įsipareigojimą ir atliktų mokėjimą, o skolininkas privalo užtikrinti šią teisę ir grąžinti skolą“.
- 23 Pagal Čekijos Respublikos civilinio kodekso 1968 straipsnį:
„Skolininkas, kuris negrąžina savo skolos tinkamu būdu ir per nustatytą terminą, laikomas vėluojančiu grąžinti skolą. Skolininkas neatsako už vėlavimą, jeigu negali atlikti mokėjimo dėl kreditoriaus vėlavimo“.
- 24 Pagal potvarkio 2 straipsnį:
„Delspinigių dydis atitinka „repo“ metinę orientacinę palūkanų normą, kurią *Česká národní banka* (Čekijos nacionalinis bankas, Čekijos Respublika) nustato pirmąją kalendorinio pusmečio, kurį įvyko vėlavimas, dieną, padidintą aštuoniais procentiniais punktais“.
- 25 Pagal potvarkio 3 straipsnį:
„Abipusio įsipareigojimo tarp įmonių atveju arba jeigu abipusio įsipareigojimo tarp įmonės ir perkančiosios organizacijos objektas pagal viešųjų pirkimų įstatymą yra įsipareigojimas atlygintinai tiekti prekes arba teikti paslaugas perkančiajai organizacijai, minimalus kiekvienos mokėtinės sumos išieškojimo išlaidų dydis yra 1 200 CZK“.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvai

- 26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuris turi teismo statusą, kurio sprendimai pagal nacionalinę teisę negali būti toliau apskundžiami įprasta teismine tvarka (SESV 267 straipsnis), nusprendė, kad privalo pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prašymą išnagrinėti <...> su direktyvos išaiškinimu susijusius klausimus.
- 27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nagrinėjamas klausimas yra susijęs su siekiu išsiaiškinti, kaip pagal direktyvą turi būti aiškinama „komercinio sandorio“ sąvoka sutarčių dėl kartotinio arba testinio mokėjimo atveju, iš kurių kylančius reikalavimus kreditorius pateikia skolininkui einamąja tvarka išrašomose sąskaitose faktūrose. Šioje byloje galima priimti daugiau galimų išaiškinimo rezultatų; kalbant konkrečiai, pagal direktyvos 6 straipsnio 1 dalį arba 3 ir 4 straipsnį, „komercinio sandorio“ sąvoka gali būti suprantama kaip:
- (a) kiekvienas sutartyje numatytas konkretus mokėjimas, pavyzdžiui, kas mėnesinis nuompinigių mokėjimas, ir kiti savarankiški iš sutarties kylantys reikalavimai (žalos atlyginimas ir pan.);
 - (b) kiekvienas sutartyje numatytas ir pareikalautas vykdyti mokėjimas, pavyzdžiui, kelių bendrai vienoje sąskaitoje faktūroje detalizuotų dalinių reikalavimų suma;
 - (c) sutartyje nustatytų reikalavimų, dėl kurių taip pat atsirado reikalavimas sumokėti delspinigius, suma;
 - (d) sutartyje nustatytų reikalavimų dėl kartotinių arba testinių mokėjimų (pavyzdžiui, nuompinigių) suma, o kiti iš tos paties sutarties kylantys reikalavimai (pavyzdžiui, sutartinės netesybos) yra suprantami kaip atskiri sandoriai;
 - (e) visų iš vienos sutarties kylančių ir ja bendrai grindžiamų reikalavimų suma.
- 28 Be to, būtina atkreipti dėmesį į tai, kad nustatytos 40 EUR sumos skolinio reikalavimo atsiradimas siejamas su momentu, kai pagal komercinį sandorį atsiranda reikalavimo sumokėti delspinigius teisė (direktyvos 6 straipsnio 1 dalis), nors Čekijos Respublikos teisės nuostatos, susijusios su nustatytos 1 200 CZK sumos reikalavimu, jos atsiradimo momento tiesiogiai nereglamentuoja (potvarkio 3 straipsnis).
- 29 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad nėra akivaizdu, ar direktyvos tikslas bus pasiektas, jeigu viena nustatyto dydžio kompensacija bus skirta padengti daugiau pavėluotų iš vienos sutarties kylančių mokėjimų, ir ar direktyvos tikslas būtų pasiektas, jeigu pilna apimtimi būtų taikoma kompensacija už kiekvieną pavėluotą dalinį mokėjimą, net jei pavėluoti mokėjimai būtų susiję tik su nedidelėmis sumomis (ypač jeigu pavėluotų mokėjimų suma būtų mažesnė, ar net daug mažesnė už nustatyto dydžio

kompensacijos sumą). Pagal Čekijos Respublikos teisę šiais atvejais galima būtų svarstyti, ar šio reikalavimo pagrįstumo pripažinimas neprieštarauja nusistovėjusiems moralės principams (Čekijos Respublikos civilinio kodekso 2 straipsnio 3 dalis), o tai suteiktą pagrindą atsisakyti priteisti išlaidų kompensavimą.

- 30 Kad būtų išsamu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas priduria, kad žino, jog Europos Sąjungos Teisingumo Teisme vyksta procedūra, susijusi su 2020 m. lapkričio 5 d. prašymu priimti prejudicinį sprendimą <...> byloje C-585/20 <...>, kurio pirmasis prejudicinis klausimas yra panašus į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo pateiktą pirmąjį prejudicinį klausimą. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad byloje C-585/20 pateiktas pirmasis klausimas visų pirma yra susijęs su konkrečiais direktyvos 6 straipsnio 1 dalies taikymo administracinėje byloje klausimais, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nėra tikras, kad atsakymas į šį prejudicinį klausimą bus tinkamas pagrindas atsakyti į jo nagrinėjamus klausimus.

Prejudiciniai klausimai

- 31 Dėl nurodytų priežasčių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsniu, pateikia Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

[1]] Kokie kriterijai turi būti tenkinami, kad sutarčių dėl kartotinio arba tęstinio mokėjimo atveju atsirastų 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta reikalavimo teisė bent į nustatytą 40 EUR sumą?

[2]] Ar valstybių narių teismai gali atsisakyti tenkinti šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą reikalavimą remdamiesi bendraisiais privatinės teisės principais?

[3]] Jeigu į antrąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, kokios sąlygos turi būti tenkinamos, kad valstybių narių teismai galėtų atsisakyti priteisti šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje nustatyto reikalavimo sumą?

Praha, 2022 m. sausio 24 d.

<...>

<...> [parašas]